

Souhrnné vyhodnocení výsledků programů výzkumu, experimentálního vývoje a inovací ukončených v roce 2010

Souhrnné vyhodnocení výsledků programů výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, které byly ukončeny v roce 2010 (dále jen „Hodnocení“), bylo provedeno v souladu se zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), a podle Metodiky hodnocení výsledků výzkumných organizací a hodnocení výsledků ukončených programů (platné pro léta 2010 a 2011), která byla schválena unesením vlády ze dne 4. srpna 2010 č. 555, ve znění usnesení vlády ze dne 11. května 2011 č. 340 (dále jen „Metodika“).

Pro Hodnocení bylo využito údajů, které podle zákona předali jednotliví poskytovatelé do Informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (dále jen „IS VEVaI“), a to do části Centrální evidence projektů (dále jen „CEP“) a do Rejstříku informací o výsledcích (dále jen „RIV“) a údajů a informací, které předložili poskytovatelé ve svých souhrnných zprávách o vyhodnocení ukončených programů výzkumu experimentálního vývoje a inovací. Tyto zprávy jsou poskytovatelé povinni zpracovat dle Metodiky.

Účelem Hodnocení je posoudit:

- zda dosažené výsledky odpovídají vynaloženým prostředkům v rámci veřejné podpory podle § 3 odst. 2 písm. b) zákona;
- s jakou mírou efektivnosti byly na řešení programů výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (dále jen „program“) vynaloženy veřejné prostředky;
- zda bylo dosaženo takových cílů, které byly jednotlivými poskytovateli očekávány při schvalování programů.

Do **Hodnocení** programů ukončených v roce 2010 bylo zahrnuto celkem **5 programů**, z čehož u 3 programů byly jednotlivé projekty zadávány formou veřejných zakázek ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích a ve 2 programech byly jednotlivé projekty zadávány na základě veřejných soutěží ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích.

Z Hodnocení vyplynulo, že v rámci 5 hodnocených programů bylo za sledované období na řešení projektů výzkumu, experimentálního vývoje a inovací vynaloženo **celkem 22 084 817 tis. Kč, z toho z veřejných prostředků celkem 9 888 760 tis. Kč**, přičemž míra podpory činila 45 %. Bylo řešeno celkem **1 096 projektů**, jejichž řešením bylo vytvořeno celkem **2 685,03 bodově ohodnocených výsledků**. Průměrný projekt byl řešen s celkovými náklady 20 150,38 tis. Kč. Průměrná veřejná podpora na jeho řešení činila 9 022,59 tis. Kč a jeho řešením vzniklo průměrně celkem 2,45 uznaného výsledku (z toho bylo dosaženo celkem 1,8 aplikovaného výsledku a 0,65 publikačního výsledku).

Ze zpráv jednotlivých poskytovatelů, které byly předloženy Radě pro výzkum, vývoj a inovace, vyplynulo, že **programy naplnily cíle a bylo dosaženo relevantního počtu výsledků**. Výjimku tvoří program Českého báňského úřadu, který uvádí, že míra splnění cílů programu byla splněna na 85 % a výsledky programu nebyly hodnoceny jako vynikající.

Nelze ovšem opomenout skutečnost, že **lze jen složitě posuzovat dosažené a původně očekávané cíle, protože v době, kdy hodnocené programy byly připravovány a zahajovány (rok 2002 až 2005), nebyly ze strany Rady pro výzkum, vývoj a inovace požadovány některé náležitosti, které jsou požadovány na základě poznatků z posledních 3 let**. Rovněž vzhledem k tomu, že do roku 2009 programy realizované

ve formě jednotlivých veřejných zakázek nepodléhaly projednání v Radě pro výzkum, vývoj a inovace a schvalování vládou, nelze nyní objektivně posoudit původně očekávaný záměr poskytovatele ani v těch základních kritériích.

38 projektů, vyhodnocených po jejich řádném ukončení jako projekty s vynikajícími výsledky, nemělo žádné bodově ohodnocené výsledky. Jednalo se o projekty všech programů s výjimkou programu Českého báňského úřadu.

Bez bodově ohodnoceného výsledku skončilo celkem **273 projektů**, což je 24,91 % z celkového počtu řešených projektů. Nejvýraznější počet ukončených projektů bez bodově ohodnocených výsledků byl dle RIV zaznamenán u programu Ministerstva zahraničních věcí, a to u 82,5 % ze všech projektů podporovaných v rámci programu.

Mezi řádně ukončenými projekty byly i projekty, které nevykázaly žádný výsledek (ani bodově ohodnocený, ani bodově neohodnocený). Na celkem 65 takovýchto projektů byla vynaložena veřejná podpora 162 845 tis. Kč. Takový počet je nevyšší za celou dobu, kdy se Hodnocení ukončených programů provádí podle stejných pravidel. Poskytovatelé to ve svých zprávách nekomentují, ovšem v předchozích obdobích argumentovali tím, že výčet druhů výsledků nepokrývá výsledky jako analýzy, studie a podobně. Takovou argumentaci je třeba odmítnout, protože v případě, že dosažený výsledek není možné zařadit do některé z přesně definovaných kategorií, je třeba ho zařadit do kategorie „Ostatní“. Je třeba poznamenat, že podle § 12 odst. 1 a § 31 odst. 1 zákona je nutnou podmínkou pro poskytnutí podpory předání údajů o projektech a všech jejich výsledcích do IS VEVaI, což slouží k informaci, jaké projekty a s jakými výsledky jsou z veřejné podpory řešeny. V případě, že u takového množství projektů (nejvíce u programu Ministerstva zahraničních věcí) není v IS VEVaI uveden žádný výsledek a projekt je popsán velmi obecně s hodnocením poskytovatele, že „řešením projektu bylo dosaženo očekávaných výsledků“, lze usoudit, že poskytnutá podpora byla vynaložena neúčelně a ne hospodárně.

Na základě výsledků hodnocení programů ukončených v letech předchozích bylo definováno několik opatření. Platnost takových opatření nebyla časově omezena, a proto je nezbytné klást na jejich realizaci stálý důraz. Zejména se jedná o tato opatření:

- při přípravě a schvalování nových programů definovat cíle a očekávaný výsledek tak, aby bylo po ukončení programu možné objektivně posoudit, zda cíle naplněny byly a vynaložená veřejná podpora vedla k očekávanému rozvoji;
- při uzavírání smluv nebo vydávání rozhodnutí o poskytnutí důsledně využívat všech zákonem definovaných práv poskytovatele, tj. definování sankcí (včetně možností navrácení poskytnuté podpory) a možnosti na základě průběžného hodnocení projektů projekt ukončit;
- důsledně provádět pravidelná hodnocení řešených projektů, jak je uloženo ustanovením § 13 zákona se zaměřením na hodnocení, zda řešení projektů dává předpoklad dosažení těch cílů a výsledků, které byly obsaženy ve schváleném návrhu projektu;
- v rámci závěrečného hodnocení projektů při závěrečném výroku:
  - zohledňovat výsledky vykazované podle zákona v IS VEVaI;
  - zohledňovat ekonomické přínosy dosažených výsledků u projektů / programů aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje;
  - zohledňovat doložení smluv o využití výsledků, jak je tato povinnost definována v ustanovení § 11 zákona.

Příloha: Materiál pro jednání vlády Souhrnné vyhodnocení výsledků programů výzkumu, experimentálního vývoje a inovací ukončených v roce 2010